ΠΑΝΤΙΕΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Του **Δημήτρη Σταμούλη**

Η τραγική κατάσταση του ασφαλιστικού συστήματος αποτυπώνεται ανάγλυφα στην εισήγηση που παρουσίασε η ομοσπονδία εργαζομένων στα ασφαλιστικά ταμεία στο πρόσφατο 31ο συνέδριό της. Σύμφωνα με την ΠΟΠΟΚΠ, τουλάχιστον 4 δισ. ευρώ είναι τα ελλείμματα των ταμείων, εκατοντάδες χιλιάδες οι συντάξεις με καθυστέρηση, ο ΕΟΠΠΥ είναι σε οικονομική χρεοκοπία, ενώ τα νέα μέτρα που ετοιμάζεται να εφαρμόσει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ θα είναι η ταφόπλακα σε ό,τι έχει απομείνει όρθιο στην κοινωνική ασφάλιση.

Το προβλεπόμενο έλλειμμα του ΙΚΑ για το 2015 ανέρχεται στα 980 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 50 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προϋπολογιζόμενο έλλειμμα, στον ΟΑΕΕ προσεγγίζει τα 540 εκατ. ευρώ και στο επικουρικό ΕΤΕΑ πάνω από 88 εκατ. ευρώ. Αλλά και τα ταμειακά διαθέσιμα του ΤΠΔΥ είναι μόλις 200 εκατ. ευρώ, όταν απαιτούνται συνολικά 823 εκατ. ευρώ. Όσον αφορά την απόδοση των συντάξεων, η καθυστέρηση κρατά από 12 έως και 20 μήνες! Στο ΙΚΑ, οι καθυστερούμενες συντάξεις είναι 79.644 κύριες (εκ των οποίων οι 35.000 προσωρινές) και οι επικουρικές 65.000, ενώ ο μέσος χρόνος απονομής είναι 12 μήνες (20 μήνες περιμένουν όσοι έχουν διαδοχική ασφάλιση). Στον ΟΑΕΕ οι συντάξεις σε καθυστέρηση ανέρχονται σε 33.000 (8.500 προσωρινές) ενώ κι εδώ ο μέσος χρόνος απονομής είναι 12 μήνες. Στον ΟΓΑ, οι εκκρεμείς συνταξιοδοτικές υποθέσεις είναι 30.000. Στο μεγάλο επικουρικό ταμείο ΕΤΕΑ, το προβλεπόμενο έλλειμμα για φέτος προβλέπεται σε 88 εκατ. ευρώ, οι συντάξεις σε καθυστέρηση είναι 129.885 (65.000 είναι μόνο του ΕΤΕΑΜ), και ο μέσος χρόνος απονομής είναι 12 μήνες (στο ΤΕΑΥΕΚ φτάνει τα 3,5 χρόνια). Τέλος, στο ΤΠΔΥ οι εκκρεμείς αιτήσεις είναι 30.467, ενώ τα εφάπαξ δεν καταβάλλονται ελλείψει τρόπου υπολογισμού.

Δραματική κατάσταση είναι και με τον ΕΟΠΥΥ, ο οποίος βολοδέρνει με την κρατική επιχορήγηση να έχει μειωθεί από 0,6% σε 0,4% του ΑΕΠ, δηλαδή κατά μισό δισ. ευρώ! Η εικόνα των εσόδων του οργανισμού είναι τραγική, καθώς οι εισφορές ασφαλισμένων μέσα σε

τρία χρόνια ψαλιδίστηκαν κατά 50% (από 3 δισ. ευρώ το 2012, σε 1,6 δισ. ευρώ τον 8ο / 2015), και η κρατική επιχορήγηση υποτριπλασιάστηκε (από 1 δισ. το 2012 σε 347 εκατ. το 2015). Αν ο ΕΟΠΥΥ δε λάβει άμεσα 900 εκατ. ευρώ κινδυνεύει το επόμενο διάστημα να προβεί σε στάση πληρωμών προς παρόχους και ασφαλισμένους του, καθώς οι οφειλές διαμορφώνονται σε 100 εκατ. ευρώ προς ασφαλισμένους και 5,2 δις. ευρώ προς νοσοκομεία κ.α. Μια γεύση της οικονομικής αιμορραγίας του ασφαλιστικού συστήματος προς τους ιδιώτες παρόχους δίνει το χρέος προς αυτούς που υπερβαίνει τα 2,4 δις. ευρώ.

Αυτή είναι βέβαια η σημερινή εικόνα του ασφαλιστικού συστήματος. Αλλά η μελλοντική του θα είναι πολύ χειρότερη καθώς η κυβέρνηση Τσίπρα θα επιχειρήσει μέσα στον Οκτώβριο την άμεση εφαρμογή όλων όσα προβλέπονται από τις παλιές και νέες μνημονιακές «υποχρεώσεις». Οι αλλαγές στα όρια ηλικίας θα είναι σαρωτικές όσον αφορά την πρόωρη και πλήρη συνταξιοδότηση σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Στόχος είναι να τεθούν από το 2022 ως νέα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων για τη θεμελίωση με πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος το 62ο έτος με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης και το 67ο έτος με 15 έτη ή 4500 ημέρες ασφάλισης. Η σταδιακή κατάργηση των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων έρχεται να επηρεάσει χιλιάδες ασφαλισμένους που αν και είχαν «κατοχυρώσει» δικαιώματα, δεν είχαν συμπληρώσει τα απαιτούμενα ηλικιακά όρια ή τα έτη ασφάλισης.

Ένα ακόμα αντιδραστικό μέτρο είναι η παροχή για όλους όσοι συνταξιοδοτούνται λόγω γήρατος (κύρια & επικουρική) από 1/7/2015 και εφεξής μόνο του οργανικού ποσού της σύνταξης, έως τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας. Αυτό συνεπάγεται ότι το ποσό της σύνταξης μπορεί να διαμορφωθεί ακόμη και στα 200 ευρώ! Επίσης, παγώνουν τα ποσά που αφορούν στα κατώτατα όρια για την επόμενη εξαετία (μέχρι 31/12/2021) στο ύψος που ίσχυε την 31/7/2015. Το ποσό βέβαια μειώθηκε αναδρομικά (με εγκύκλιο του αρμόδιου υφυπουργού στις 14/8/2015!), και από 1/1/2015 διαμορφώθηκε στα 392,70 ευρώ αντί για τα 486 ευρώ που ίσχυε.

Σημαντική παράμετρος στην ισοπέδωση των εναπομείναντων δικαιωμάτων είναι η ενοποίηση έως το Δεκέμβριο του 2015 «όλων των ταμείων», και όλων των επικουρικών ταμείων με το ΕΤΕΑ από 1/9/2015 και η εφαρμογή της ρήτρας μηδενικού ελλείμματος από 1/1/2015. Όσον αφορά τη συνταξιοδοτική δαπάνη, προβλέπεται μείωση κατά 0,25 % και 1 % του ΑΕΠ αντίστοιχα, για τα έτη 2015 & 2016 (δηλαδή 450 εκατ. και 1,8 δισ. ευρώ).

Ιδιαίτερης προσοχής πρέπει να τύχει η μνημονιακή επιδίωξη της λεγόμενης στενότερης σύνδεσης μεταξύ εισφορών και παροχών, το οποίο πλασάρεται ως «δίκαιο» μέτρο.

Ουσιαστικά θα καθιερωθεί σύστημα καθορισμένων εισφορών και όχι παροχών, και θα καταργηθεί κάθε μορφής αναδιανεμητικότητας, ακόμα και διανεμητικότητας.

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΠΡΙΝ στις 11/10/2015